

Brüssel, 7.9.2016
SWD(2016) 287 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 99/2013 Euroopa statistikaprogrammi 2013–2017 kohta, pikendades seda aastateks 2018–2020

{ COM(2016) 557 final }
{ SWD(2016) 288 final }

Kommenteeritud kokkuvõte

Mõjuhinnang järgmise ettepaneku kohta: määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 99/2013 Euroopa statistikaprogrammi 2013–2017 kohta, pikendades seda aastateks 2018–2020

A. Vajadus meetmete järele

Miks? Mis on lahendamist vajav probleem?

Ametlik statistika on väga nõutud, sest seda tehakse ja levitatakse konkreetsete põhimõtete kohaselt ning seetõttu on sellel kasutajate jaoks muude teabeallikatega võrreldes oma „lisaväärtus“. Et statistika suudaks ELi poliitikat toetada, tuleb kõrvaldada mitmed statistika vajakajäämised. Mõne statistika ajakohasust on kiiresti vaja parandada, et see annaks Euroopa poolaasta jaoks vajalikku teavet. Statistika vajadused, mis tulenevad komisjoni kümnest poliitilisest prioriteedist ja ühiskonna üha kasvavast keerukusest, seavad küsimuse alla senise Euroopa statistika asjakohasuse.

Kuigi riiklikud statistikasüsteemid on aastate 2013–2017 Euroopa statistikaprogrammi („ESP“) toetusel teinud märkimisväärsed pingutusi, et moderniseerida oma statistika tegemise meetodeid, ei ole praegune statistika infrastruktuur ikka veel piisavalt paindlik, et anda uut statistikat siis, kui vaja, ning samas piirata sellega seotud kulusid ja halduskoormust. Kui praegust investeeringute taset ei tõsteta, ei suuda Euroopa statistikasüsteem („ESS“) rahuldada kasvavat nõudlust statistika järele ega vajadust muuta statistika kiiremini kättesaadavaks.

Osalistes, keda ettepanek hakkab kõige enam mõjutama, on statistika kasutajad (st poliitikakujundajad, meedia ja teadlased), statistika tegijad (riiklikud statistikaametid ja muud riiklikud asutused) ning andmeesitajad (leibkonnad ja ettevõtted).

Mida selle algatusega loodetakse saavutada?

Käesoleva algatusega tahetakse luua ESP jaoks õigusraamistik kogu mitmeaastase finantsraamistiku kehtivusaajaks ja anda Euroopa statistikasüsteemile vajalik rahaline toetus, et tal oleks võimalik:

- pakkuda kvaliteetset statistilist teavet ja kõrvaldada statistika puudujäägid, mis vajavad esmajärjekorras tähelepanu, keskendudes reale eelisvaldkondadele, mis kajastavad komisjoni kümme poliitilist prioriteeti;
- ehitada üles pidevõimekus, mida on vaja, et reageerida tekkivatele vajadustele kiiremini ja kohandada statistika infrastruktuuri viisil, mis võimaldab ära kasutada uute andmeallikate võimalusi; ning
- tugevdada partnerlust Euroopa statistikasüsteemi sees ja väljaspool seda, et veelgi suurendada süsteemi produktiivsust ja kindlustada selle juhtiv roll maailma ametlikus statistikas.

Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus?

ELi eri valdkondade poliitika väljatöötamine, rakendamine ja järelevalve tugineb erapooletule, usaldusväärsele ja asjakohasele statistilisele tõendusmaterjalile, mida saab pakkuda ainult ESP kaudu. ELi tegevusvaldkondade jaoks asjakohase statistika vajaliku järjepidevuse ja võrreldavuse saab tagada üksnes kooskõlastatud lähenemine Euroopa statistika arendamisele, tegemisele ja levitamisele, nagu on sätestatud ESP-s. Kavandatud ELi tasandi meetmed aitaksid ühtlasi tagada ressursside tõhusa kasutamise (tänu mastaabisäästule) ja toetaksid riiklike asutusi nende suutlikkuse arendamisel näiteks ühtlustamise ja meetodika osas.

B. Lahendused

Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavariante on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks?

Euroopa statistikat käsitleva määruse (EÜ) nr 223/2009 alusel peab ESP kestus vastama mitmeaastase finantsraamistiku kestusele (praegu 2014–2020). ESP aegub 2017. aastal ning on seega vaja seda pikendada. Mõjuhinnangus ei analüüsita, kas ESP-d pikendada, vaid kuidas seda oleks kõige parem teha. Kaalutud on järgmisi variante:

- 1. Baasstsenaarium – praeguse ESP (2013–2017) pikendamine veel kolme aasta võrra (2018–2020)**
- 2. Praeguse ESP pikendamine koos kohandustega:**
  - 2a: Praeguse ESP muutmise ja vähendatud aastaelarve*
  - 2b: Muudetud programm, mis hõlmab paremaid statistilisi väljundeid vastavalt kümnele poliitilisele prioriteedile, tasakaalustatuna ulatusliku prioriteetide muutmise (sama aastaelarvega)*
  - 2c: Muudetud programm, sealhulgas uued statistilised väljundid vastavalt kümnele poliitilisele prioriteedile ning neid täiendavad investeeringud statistika infrastruktuuri ja uued andmeallikad*

(suurendatud eelarvega)

1. Kaks eraldi programmi

Leiti, et eelistatud variant on variant 2c, sest see võimaldab kõige paremini saavutada eespool nimetatud eesmärgid, võttes arvesse kõiki nõudeid, kohustusi ja piiranguid.

Kes millist varianti toetab?

Statistika tegijate poolelt on Euroopa statistikasüsteemi komitee korduvalt nõudnud suuremaid investeeringuid. Euroopa statistika nõuandekomitee kui foorum, mis esindab statistika kasutajaid, andmeesitajaid, kodanikuühiskonda, sotsiaalpartnereid ja teadusringkondi, on rõhutanud piisava rahastamise vajadust, arvestades et uute statistikate ja näitajate pakkumise võimekuse loomine nõuab täiendavaid investeeringuid. Euroopa statistika haldamise nõuandekogu on samuti väljendanud muret investeeringute ebapiisavuse pärast ning leiab, et see pärsib ESSi võimet lõigata kasu andmerevolutsioonist. Seepärast toetavad nii kasutajate kui ka statistika tegijate poole osalejad poliitikavariandis 2c kirjeldatud uusi ametliku statistika parandamise meetmeid.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?

Variant 2c avaldaks kõige suuremat mõju andmete kiirema esitamise võimekuse seisukohalt, mis on oluline kasutajate põhivajaduste täitmiseks. See hõlmab uusi meetmeid seni püsinud andmelünkade täitmiseks ja ajakohasuse parandamiseks sellistes tähtsates valdkondades nagu energiastatistika. Lisaks tuleks kasutajatele kasuks ka see, kui suurandmeid rohkem tarvitada.

- Statistika võrreldavus Euroopa tasandil peaks hinnangute kohaselt suurenema valdkondades, mis esmakordselt jäävad ESP reguleerimisalasse.
- Avaneb võimalus Euroopa statistikasüsteemi veelgi moderniseerida ja kasutada rohkem uusi andmeallikaid (nt suurandmeid).
- Vastamiskoormus peaks hinnangute kohaselt vähenema tänu haldusandmete ja uute allikate paremale kasutamisele.
- Kuna statistikaalased õigusnormid mõjutavad eeskätt andmete kasutajaid, andmete koostajaid ja küsitlustele vastajaid, on nende otsene majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnamõju väga piiratud.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas) kulud?

Praegu ESP-le eraldatud eelarve (umbes 60 miljonit eurot aastas) on kogu ELi eelarvega võrreldes väike ja kavandatud eelarvekasv jääks olemasolevate üldiste eelarvepiirangute piiresse. Statistika tegemisega kaasnevaid kulusid tuleb vaadata ka selles valguses, kui palju maksaks statistika puudumine või üksnes ebapiisava kvaliteediga statistika olemasolu. Variandi 2c peamised otsesed kulud tulenevad põhiliselt riiklikele statistikaametitele statistiliste meetmete jaoks antavate toetuste ELi-poolsest kaasrahastamisest, ent neid tuleks vaadelda investeeringuna. Need kulud peaksid hinnangute kohaselt end ise ära tasuma tänu vähenenud halduskoormusest ja tulemuslikumatest ja tõhusamatest statistika tegemise meetoditest saadavale kokkuhoiule.

Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele?

Kavandatud programmis sätestatud meetmed (nt statistika tegemise ümberkorraldamine ning haldusandmete ja suurandmete parem kasutamine) toovad kaasa menetluste lihtsustamise ja halduskoormuse vähenemise, millest saavad kasu nii ettevõtted kui ka üksikisikud.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?

Algatus mõjutab riiklikke statistikaameteid ja muid riiklikke asutusi. ESP võimaldab investeerida projektidesse, mis on käivitatud vastuseks uutele Euroopa statistika ees seisvatele katsumustele (nt ESSi 2020. aasta visiooni rakendamine, Euroopa statistika infrastruktuuri tugevdamine ning suurandmete ja ühise infrastruktuuri parem ärakasutamine). Kuna ELi-poolne rahastamine toimub kaasrahastamise alusel, tähendab ESP suurem eelarve ELi tasandil ka suuremaid eelarvekuluseid riiklikes statistikaametites. Arendusprojektid vajavad sageli ka kõrgelt kvalifitseeritud eksperte.

Kas on oodata muud olulist mõju?

Algatus toetab koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega ja suutlikkuse suurendamist kolmandates riikides, et tagada kvaliteetsete andmete kättesaadavus. See omakorda võimaldab ELil jälgida laienemis- ja Euroopa naabruspoliitika tulemusi ning mõõta ELi statistikaalaste normide järgimist (potentsiaalsetes) kandidaatriikides.

D. Järelemeetmed

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Programmi lõpphindamine on kavandatud 2021. aastaks.